

V Praze dne 13. 11. 2017
Č. j.: MZDR 55149/2017-1/PRO

MZDRX01005I0

METODICKÉ STANOVISKO K NOVELE ZÁKONA Č. 373/2011 Sb., O SPECIFICKÝCH ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH, V SOUVISLOSTI S PŘEZKUMEM LÉKAŘSKÝCH POSUDKŮ, ÚČINNOST OD 1. 11. 2017

Zákonem č. 202/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „Zákon“), a některé další zákony, došlo s účinností od 1. 11. 2017 k novelizaci mj. § 47 zákona o specifických zdravotních službách. Ministerstvo zdravotnictví z důvodu významné změny v koncepci přezkumné činnosti příslušného správního orgánu (zejména krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy) při podání návrhu na přezkum lékařského posudku vydává toto metodické stanovisko.

Právní úprava:

- zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění novely č. 202/2017 Sb.
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění
- a dále např. nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, v platném znění, nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, v platném znění, nařízení vlády č. 291/2015 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením

Novelizované znění ustanovení § 47 zákona o specifických zdravotních službách je následující:

(1) Příslušný správní orgán při přezkoumání lékařského posudku vychází z podkladů předaných poskytovatelem a zjišťuje, zda

a) bylo posouzení zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu posuzované osoby provedeno a lékařský posudek vydán k tomu oprávněným poskytovatelem a vypracován posuzujícím lékařem s příslušnou specializovanou způsobilostí,

- b) byly provedeny lékařské prohlídky, které stanoví právní předpisy nebo které indikoval posuzující lékař,
- c) byl zdravotní stav posuzované osoby pro účely zdravotního posouzení zjištěn úplně v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem podle § 52, 60 nebo 65 nebo jinými právními předpisy,
- d) **při ověření podmínek vzniku nemoci z povolání bylo postupováno v souladu s jinými právními předpisy a**
- e) závěr o posouzení zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu odpovídá zdravotnímu stavu posuzované osoby aktuálně zjištěnému v době vydání lékařského posudku.

(2) Příslušný správní orgán do 30 pracovních dnů ode dne doručení spisu s návrhem na přezkoumání lékařského posudku

- a) tento návrh zamítne a napadený lékařský posudek potvrdí, nebo
- b) napadený lékařský posudek zruší a vrátí věc poskytovateli k vydání nového lékařského posudku, nebo
- c) napadený lékařský posudek zruší.

Lhůtu podle věty první může správní orgán ve zvlášť odůvodněných případech prodloužit o dalších 15 pracovních dnů.

(3) Příslušný správní orgán může v rozsahu potřebném pro přezkoumání lékařského posudku podle odstavce 1

- a) vyzvat poskytovatele k doplnění jím předaných podkladů, včetně smlouvy uzavřené podle § 54 odst. 2 písm. a) a § 57a, a zároveň určit lhůtu, v níž je poskytovatel povinen podklady předložit; poskytovatel je povinen poskytnout potřebnou součinnost,
- b) požadovat odborné stanovisko od odborně způsobilých osob podle jiného právního předpisu, je-li to nezbytné pro správné posouzení postupu při vydávání lékařského posudku ke zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu posuzované osoby;

v těchto případech se běh lhůty podle odstavce 2 přerušuje.

(4) Proti rozhodnutí správního orgánu vydanému podle odstavce 2 se nelze odvolat. Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahují se na postupy podle odstavce 2 ustanovení správního řádu.

(5) Jestliže příslušný správní orgán potvrdí lékařský posudek, lze provést nové posouzení zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu posuzované osoby pouze v tom případě, jestliže je z lékařské prohlídky zřejmé, že posouzení její zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu povede pravděpodobně k jinému závěru, než je uveden v dosavadním lékařském posudku.

Použití správního řádu:

- Z výše citovaného ustanovení § 47 odst. 4 Zákona vyplývá, že zákonodárce vztáhl na postup krajského úřadu při vydání úkonu (zákon hovoří o rozhodnutí) ve věci přezkoumání lékařského posudku ustanovení správního řádu. Určité výkladové potíže může představovat otázka, zda a v jakém rozsahu se vztahuje správní řád na postup krajského úřadu při vydání rozhodnutí o návrhu na přezkum lékařského posudku. Ministerstvo zdravotnictví konstatuje, že úmyslem zákonodárce nebylo učinit z přezkumu lékařského posudku správní řízení dle § 9 a § 67 správního řádu, ani na (celý) postup krajského úřadu vztáhnout procesní pravidla části druhé správního řádu. Podle názoru ministerstva toto neplyne ani z dikce celé úpravy přezkumu lékařského posudku (po novele), ani z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení rozšířeného senátu NSS čj. 4 Ads 81/2005 – 125 nebo rozsudek NSS čj. 4 Ads 96/2008 – 57) a Ústavního soudu (např. Pl. ÚS 11/08 nebo III. ÚS 2833/08). Uvedené soudy opakovaně judikovaly, že o zdravotním stavu se nerozhoduje, ten se zjišťuje. Pokud jde o pracovnělékařský posudek dospěly k závěru, že je odborným dobrozdáním poradce zaměstnavatele o tom, zda v rámci prevence ochrany zdraví při práci může zaměstnanec určitou práci dále vykonávat. Není aktem orgánu rozhodujícího autoritativně ve sféře veřejnoprávní. Obdobně judikovaly uvedené soudy o lékařském posudku o uznání nemoci z povolání, se závěrem, že v tomto případě lékařský posudek je rozhodnutím o tom, zda určitá choroba, kterou postižená osoba trpí, je nemocí z povolání. Není ale rozhodnutím, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti. Toto rozhodnutí, které vydává oprávněný poskytovatel zdravotních služeb, závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu a znalosti konkrétních pracovních podmínek. Přitom otázky odborné (lékařské) vysoce převažují nad otázkami právními. K přezkumu lékařských posudků ze strany krajských úřadů pak uvedené soudy judikovaly, že cílem přezkumu lékařského posudku je dosažení objektivit odborných závěrů lékařského posudku (Pl. ÚS 11/08). Rozhodnutí správního úřadu (krajského úřadu) je sice aktem orgánu veřejné správy vydaným ve formě rozhodnutí, není ale rozhodnutím v materiálním smyslu, neboť nezasahuje bezprostředně do práv a povinností občanů. Nezakládá, nemění, neruší, ani závazně neurčuje práva nebo povinnosti. V souvislosti s tím dle výše citovaného ustanovení § 47 odst. 4 Zákona se správní řád vztahuje na úkon krajského úřadu vzešlý z přezkumu, tj. danou právní úpravu je třeba interpretovat tak, že krajský úřad vydá formálně vzato rozhodnutí, které bude mít náležitosti dle § 68 a 69 správního řádu. Proto je v tomto ustanovení výslovně odkaz na § 47 odst. 2 Zákona, což je ustanovení, které upravuje výsledek přezkumné činnosti krajského úřadu (způsoby jeho „rozhodování“), nikoliv celý postup krajského úřadu jako takový. Lze tedy uzavřít, že pravidla postupu krajského úřadu jsou i nadále upravena speciálně v zákoně o specifických

zdravotních službách; výsledkem tohoto postupu krajského úřadu však musí být rozhodnutí s náležitostmi dle § 68 a 69 správního řádu. Pro jiný výklad není s ohledem na povahu lékařského posudku a úkonu krajského úřadu při přezkumu takového posudku žádný právní důvod.

Zjišťování, zda při ověření podmínek vzniku nemoci z povolání (ohrožení nemocí z povolání) bylo postupováno v souladu s jinými právními předpisy:

- Novela č. 202/2017 Sb. rovněž nově zakotvila, že krajský úřad jako příslušný správní orgán při přezkoumání lékařských posudků zjišťuje, zda při ověření podmínek vzniku nemoci z povolání bylo postupováno v souladu s jinými právními předpisy. Krajský úřad tak činí na základě dikce § 47 odst. 1 písm. d) Zákona vždy, tj. z moci úřední, bez ohledu na to, zda to podatel návrhu namítá či nikoliv. Jedná se zde o speciální úpravu, a proto se krajský úřad musí zabývat kritérii dle § 47 odst. 1 Zákona vždy a dále je povinen v souladu s principy dobré správy reagovat na argumenty podatele návrhu na přezkum lékařského posudku.
- K posouzení ve smyslu § 47 odst. 1 písm. d) Zákona může krajský úřad využít postupu dle § 47 odst. 3 písm. b) Zákona, přičemž nedotčeno zůstalo předchozí stanovisko Ministerstva zdravotnictví, podle něhož výsledky ověření podmínek vzniku nemoci z povolání jsou závazným podkladem pro vydání lékařského posudku o nemoci z povolání (srov. § 62 odst. 3 Zákona), a tedy že takovýto podklad je třeba považovat za závazné stanovisko ve smyslu § 149 správního řádu vydané orgánem ochrany veřejného zdraví podle § 62 odst. 3 písm. a) Zákona ve spojení s § 77 a § 82 odst. 2 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění, přičemž přezkum závazného stanoviska náleží podle citovaného ustanovení správního řádu nadřízenému orgánu správního orgánu, který závazné stanovisko vydal.
- Vzhledem k úpravě přezkumu závazného stanoviska podle § 149 správního řádu, byť v odvolacím řízení proti návaznému rozhodnutí jiného správního orgánu, je nezbytné, aby i nadále provádělo přezkum závazného stanoviska ministerstvo jako nadřízený orgán krajských hygienických stanic za současného využití oprávnění krajského úřadu podle § 47 odst. 3 písm. b) Zákona.
- Dále je třeba připomenout, že Zákon obsahuje speciální lhůtu pro vydání rozhodnutí, jakož i speciální úpravu jejího prodloužení a stavění¹ (ze zákona). Postup krajského úřadu podle již

¹ Doba, po kterou lhůta v důsledku určité události přestává běžet.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

zmíněného § 47 odst. 3 písm. b) Zákona bude mít za následek, že po dobu posuzování, zda při ověření podmínek vzniku nemoci z povolání bylo postupováno v souladu s jinými právními předpisy ministerstvem, krajskému úřadu neběží lhůta pro vydání rozhodnutí dle § 47 odst. 2 a 4 Zákona.

Mgr. Jan Bačina v. r.
ředitel právního odboru

Ministerstvo zdravotnictví, PRO, Odbor právní
Palackého náměstí 4, 128 01 Praha 2, tel.: +420224972173, e-mail: PRO@mzcr.cz, www.mzcr.cz

